

ความสัมพันธ์ของรูปทรงสิ่งมีชีวิตกับธรรมชาติ

The relationship of life form with nature

กฤศ จินดารัตน์¹

บทคัดย่อ

การสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมสื่อผสม เรื่องความสัมพันธ์ของรูปทรงสิ่งมีชีวิตกับธรรมชาติ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศ นำมาสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมสื่อผสม รูปทรงกิ่งนามธรรม และสร้างองค์ความรู้ในการสร้างสรรค์อัตลักษณ์เฉพาะตนในผลงาน มีวิธีดำเนินการสร้างสรรค์โดยการรวบรวมข้อมูลจากสภาพแวดล้อมได้แก่ธรรมชาติ ป่า ระบบนิเวศ ช้าง ข้อมูลจากเอกสารเกี่ยวกับทฤษฎีทางศิลปะและอิทธิพลจากผลงานศิลปกรรมที่เป็นแรงบันดาลใจนำมาวิเคราะห์ข้อมูล เนื้อหา รูปทรง สัญลักษณ์ สื่อแทนตามแนวเรื่องเทคนิคการสร้างสรรค์โดยใช้ทัศนธาตุ วัสดุ กลวิธี หลักการทางทัศนศิลป์ และเทคนิคทางช่างเชื่อม การประกอบไม้ สแตนเลส เป็นผลงานประติมากรรมสื่อผสมที่มีลักษณะเฉพาะตน ผลการสร้างสรรค์พบว่าในเรื่องการใช้เทคนิคเส้น รูปร่างรูปทรง สี วัสดุ พื้นผิว ในการสร้างรูปทรงกิ่งนามธรรมที่สามารถประสานสัมพันธ์กันอย่างมีเอกภาพ โดยใช้รูปทรงหลักเป็นรูปทรงของช้างเพื่อนำเสนอสื่อแทนถึงสิ่งมีชีวิต ภายในรูปทรงใช้เทคนิคการเชื่อมโลหะสร้างทัศนธาตุในเรื่องของจุด เส้น ช่องว่าง ร่องรอยพื้นผิว รูปร่างของต้นไม้ สายน้ำ สายลม สายฝน เพื่อสะท้อนถึงความหมายของความสัมพันธ์ของชีวิตกับธรรมชาติ ผลจากการสร้างสรรค์ดังกล่าว รูปทรง และพื้นผิวที่สร้างขึ้นบนรูปทรง เป็นสิ่งที่แสดงถึงอัตลักษณ์เฉพาะตนของผู้สร้างสรรค์

คำสำคัญ: สัมพันธภาพ, สิ่งมีชีวิต, ธรรมชาติ

¹ นิสิต หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

Abstract

The creation of mixed media sculptures entitled "The Relation of Life Form with Nature" aimed to study the relationship of organisms in the ecosystem then created the semi-abstract form of mixed media sculptures. Moreover, it was to create knowledge in creating personal uniqueness in the work. The creation methodology was from data collecting from environment which were nature, forest, ecosystem, elephants, document data related to art theories and the influence of sculpture works to be the inspiration for the analysis of data, content, forms, signs, story media. The creation techniques used visualization, materials, methods, visual art principles and welding technique, the assemble of woods, stainless, to be the mixed media sculptures with unique identity. The result found that for the line technique, form, color, material and texture of semi-abstract shape of mixed media sculpture that was able to combine with unity by using elephant form as the main shape. The shape represented living things. Inside the shape, there was the metal welding technique creating visualization in terms of dots, lines, spaces, traces of surface, tree shapes, water, wind, rain to reflect the meaning of relationship between life and nature. The result of such creation represented the creator's personal identity.

Keyword: Relationship, life, nature

บทนำ

"ธรรมชาติ" ป่าไม้ พืชพันธุ์ สายน้ำ สิ่งเหล่านี้คือผู้ให้และเป็นผู้สร้างชีวิต ได้อาศัยพึ่งพาและดำรงคงอยู่ต่อไป ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนอยู่ร่วมกัน แบบเกื้อกูล พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน คุณค่าของการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันนี้ เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดจินตนาการความงามขึ้นมาอย่างมีเอกภาพ ส่งผลให้เกิดแรงบันดาลใจสร้างสรรค์ผลงานที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าความงามของสัมพันธ์ภาพของชีวิตกับธรรมชาติในลักษณะพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันในแนวทางเฉพาะตน โดยนำความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสัมพันธ์ภาพระหว่างสิ่งมีชีวิตกับธรรมชาติ นำเสนอผ่านรูปทรงของช้างเป็นรูปทรงหลักเพื่อแทนค่าของสิ่งมีชีวิต และช้างยังเป็นสัญลักษณ์ของความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ โดยผู้วิจัยสอดแทรกรูปทรงของธรรมชาติไว้ในรูปทรงหลักของผลงานประติมากรรมเพื่อสื่อถึงสัมพันธ์ภาพแบบพึ่งพาอาศัยอย่างสอดคล้องสัมพันธ์กับธรรมชาติ ที่ทุกชีวิตดำรงอยู่โดยพึ่งพิงลำพังไม่ได้ต้องมีความสัมพันธ์กับสิ่งอื่น ๆ ในการที่จะดำรงอยู่อย่างสอดคล้องสัมพันธ์ซึ่งกันและกันกับทุกสิ่ง ทำให้การอาศัยอยู่บนโลกเต็มไปด้วยความงามอันยิ่งใหญ่ แสดงออกถึงความรู้สึกเคลื่อนไหว

ของรูปทรงที่ทำให้เกิดความนุ่มนวลผ่านวัสดุที่มีความแข็ง สู่ถึงการเชื่อมโยง และการพึ่งพาอาศัยกันของธรรมชาติที่เป็นลมหายใจของทุกสรรพสิ่ง ผลผลิตจากการได้รับความรู้ในเรื่องของกระบวนการสร้างสรรค์ การจัดองค์ประกอบทางทัศนศิลป์ เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษา และการสร้างสรรค์พื้นผิวลงบนผลงานประติมากรรมสื่อผสมที่เป็นอัตลักษณ์เฉพาะตน การสร้างสรรค์นี้ประกอบไปด้วยข้อมูลต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ ผลงานของศิลปินที่เป็นแรงบันดาลใจ รวมถึงข้อมูลภาคสนามที่มีความสำคัญต่อความคิดในการนำมาสร้างสรรค์ผลงานมีดังนี้

สุชาติ เกาทอง (2539 : 94) ได้กล่าวถึงเรื่องของรูปทรงแบบกึ่งนามธรรมไว้โดยสรุปว่า รูปทรงแบบกึ่งนามธรรม หมายถึง ศิลปะที่มีการตัดทอนรูปทรงบางส่วนออกไปจากความเป็นจริง หรือดัดแปลงไปจากธรรมชาติ รูปแบบนี้ที่จริงแล้วอยู่บนเส้นแขนเดียวกันมีปลายข้างหนึ่งเป็นรูปธรรม และอีกข้างหนึ่งเป็นนามธรรม ตรงกลางเป็นกึ่งนามธรรม ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบทางประติมากรรมในแบบกึ่งนามธรรมที่ใช้การตัดทอนรูปทรงออกไปจากความเป็นจริงจากรูปทรงทางธรรมชาติที่นำเสนอจินตนาการความคิดสร้างสรรค์

พยุร โมสิกรัตน์ (2548 : 135) ได้กล่าวถึงกรรมวิธีในการสร้างงานประติมากรรมโดยการประกอบวัสดุไว้ ดังนี้ คือ วิธีการสร้างรูปทรงโดยใช้วัสดุต่าง ๆ หรือวัตถุสำเร็จรูปมาประกอบให้เกิดรูปทรงตามที่ต้องการด้วยวิธีการปะติด เชื่อม ตอก ทาบ เคาะ มัด เย็บ เป็นต้น ในปัจจุบันแนวทางการสร้างประติมากรรมได้เปิดกว้างและมีการกระตุ้นหรือจูงใจให้ผู้สร้างงานแสวงหาวัสดุ และวิธีการแปลก ๆ มาใช้ในการสร้างงานประติมากรรมของตนเองอย่างกว้างขวาง ซึ่งอาจเรียกว่า "ประติมากรรมเทคนิคผสม" ผู้วิจัยสร้างสรรค์ผลงานโดยใช้กรรมวิธีในการสร้างผลงานโดยการประกอบวัสดุคือ วิธีการสร้างรูปทรงโดยใช้วัสดุต่าง ๆ หรือวัตถุสำเร็จรูปมาประกอบให้เกิดรูปทรงตามที่ต้องการ ด้วยวิธีการปะติด เชื่อม ตอก ทาบ เคาะ มัด เย็บ จนเป็นผลงานประติมากรรมสื่อผสมที่มีอัตลักษณ์เฉพาะตน ความงามของประติมากรรมเป็นคุณค่าที่เกิดขึ้นทั้งในส่วนขององค์ประกอบทางนามธรรม และองค์ประกอบทางรูปธรรม ทั้งนี้ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ และทฤษฎีทางศิลปะของผู้สร้างสรรค์มีดังนี้

สุชาติ เกาทอง (2532 : 138) ความงามทางรูปทรง (Beauty in Form) ประติมากรรมเป็นศิลปะ 3 มิติ โดยรูปทรงจะให้ความหมายทางด้านการจับต้องสัมผัสและความรู้สึก ปริมาตรและความประสานกลมกลืนของรูปทรงอย่างพอดี จนเกิดเป็นรูปทรงใหม่ขึ้นมาที่มีองค์ประกอบที่เป็นเงื่อนไข 3 ประการ ได้แก่ ที่ว่าง มีความสำคัญต่อรูปทรงมาก เพราะเป็นพื้นที่ที่ถูกกินเนื้อที่ว่างด้วยปริมาตรของรูปทรง ด้วยการแสดงออกถึงการขยายตัวของรูปทรงในอากาศให้มี ความเด่นชัด ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรงกับพื้นที่ว่างจะต้องได้สัดส่วนที่เหมาะสม มีเอกภาพ

กำจร สุนพงษ์ศรี (2559 : 257) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการแสดงออกในงานศิลปะ ของโกรเซ่ (Groce) และคอลลิงวูด (Collingwood) ไว้โดยสรุปดังนี้หมายถึงการแสดงออกของอารมณ์ และความรู้สึกของศิลปินที่แสดงออกถึงความกระฉับกระเฉงในงานศิลปะที่สามารถรับรู้ได้ว่าศิลปิน และผล

งานปารณาดต้องการแสดงออกอะไร มิใช่เกิดจากการโน้มน้าวของสิ่งอื่น ๆ อีกทั้งไม่ใช่เพียงแค่เทคนิคกลวิธีเท่านั้น แต่หากต้องมาจากความปรารถนาภายในจิตของศิลปินซึ่งก่อปรด้วยความรู้ ความกระจำซัดโน้มนภาพ และรสนิยม และผู้ชมต้องมีอารมณ์ร่วมในการรับรู้ถึงการแสดงออกนั้น

ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ความงามแบบ Identity คือ มีการแสดงอัตลักษณ์ที่เด่นชัดมีลักษณะเฉพาะ และทฤษฎีการแสดงออกทางศิลปะทฤษฎีที่ใช้ในการสร้างสรรค์คือ ทฤษฎีนิยมรูปทรง และทฤษฎีการแสดงออกในงานศิลปะผสมผสานความคิดจินตนาการของผู้สร้างสรรค์จนได้เป็นผลงานประติมากรรมสื่อผสมที่มีอัตลักษณ์เฉพาะตน

วัตถุประสงค์

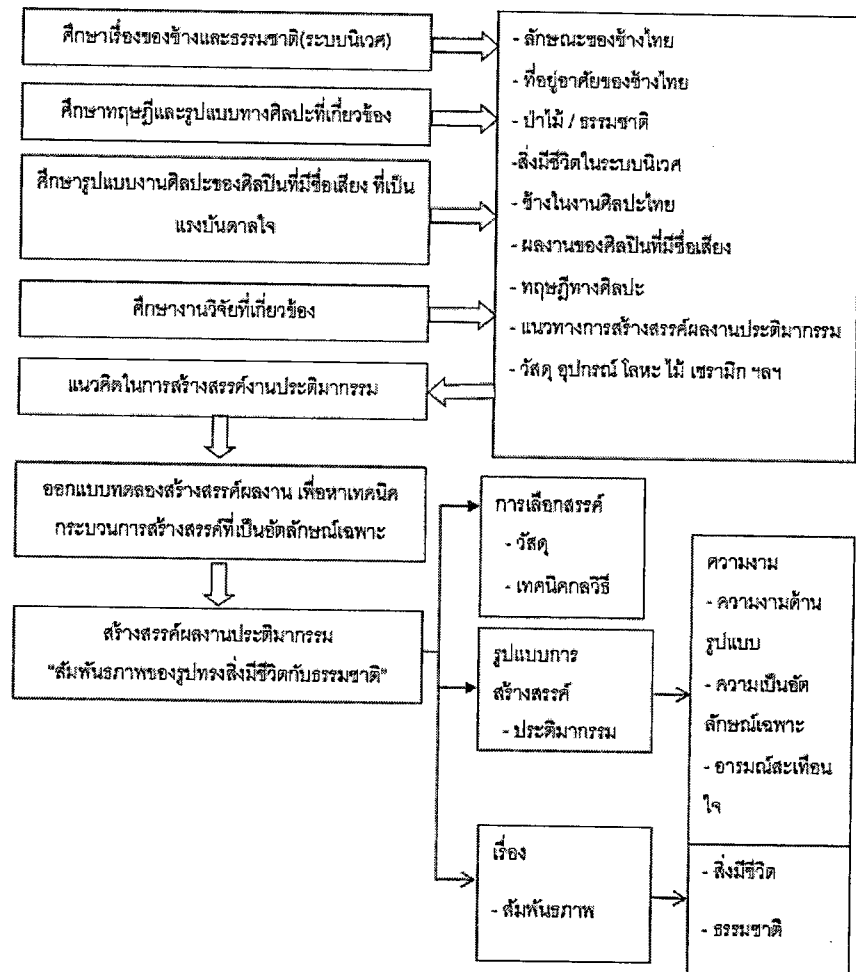
1. เพื่อศึกษา วิเคราะห์ ตีความหมาย เนื้อหาของความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศ และ รูปทรงของช้าง
2. เพื่อนำผลการศึกษามาสร้างสรรค์ ผลงานประติมากรรมสื่อผสม ที่แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลง รูปลักษณะทางธรรมชาติ สู่รูปทรงกึ่งนามธรรม ที่เป็นแนวทางลักษณะเฉพาะตนอย่างเป็นระบบ
3. เพื่อสร้างองค์ความรู้ในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมสื่อผสมที่มีลักษณะเฉพาะตน

วิธีดำเนินการวิจัย

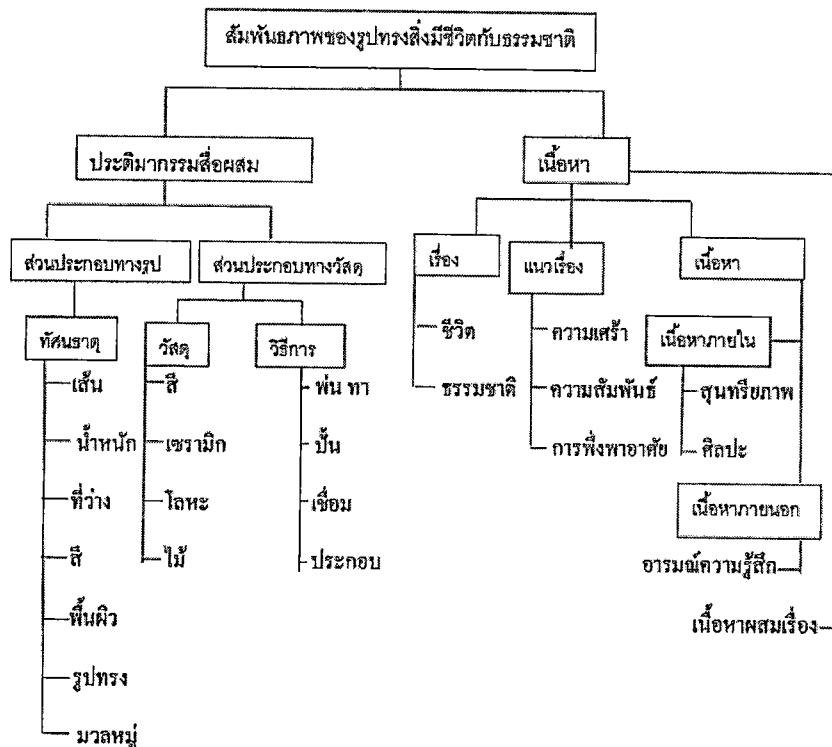
1. กรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์

ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดด้านการสร้างสรรค์เพื่อศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ประมวลเป็นแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม “สัมพันธ์ภาพของรูปทรงจากชีวิตกับธรรมชาติ” ดังนี้

แผนผังที่ 1 ผังแสดงกรอบแนวคิดการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม

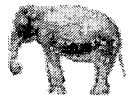
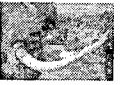

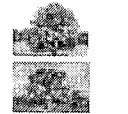

แผนผังที่ 2 แสดงองค์ประกอบของประติมากรรมสื่อผสม

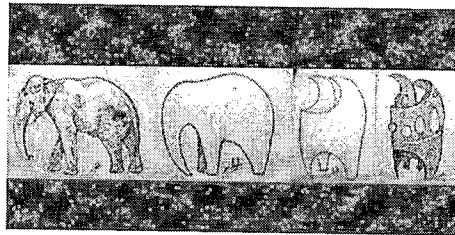
2. การทำภาพร่าง (sketch)

ทำการวิเคราะห์รูปทรงของช้างและรูปทรงธรรมชาติตามหลักการขององค์ประกอบศิลป์ โดยการลดทอน คลี่คลาย นำรูปทรง และเส้น มาผสมกันเกิดเป็นรูปทรงที่มีลักษณะของเส้นโค้ง นุ่ม นวล กลมกลื่น เชื่อมสัมพันธ์กัน ให้คงเหลือเพียงความรู้สึกที่ผู้ชมมองแล้วรู้ได้ว่ามีที่มาของรูปทรงอะไร และยังปรับรูปทรงบางส่วนเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์กันกับรูปทรงอื่นๆ ที่มาประกอบกันด้วย

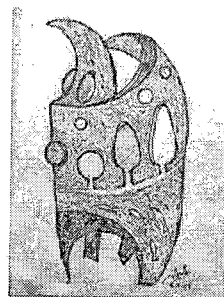
ตารางที่ 1 การวิเคราะห์รูปทรงของช้างและรูปทรงธรรมชาติ

ข้อมูล	การนำไปใช้สื่อความ	รูปแบบ	การนำไปใช้
	ช้าง.....เป็นรูปทรงหลักของผลงานเพื่อสื่อแสดงถึงชีวิตในธรรมชาติโดยลดทอนรูปทรงความเหมือนจริงลงจนเป็นรูปทรงกึ่งนามธรรม	กึ่งนามธรรม	รูปทรงหลักของผลงาน
	งาช้าง.....เป็นรูปทรงหลักของผลงานประติมากรรมเพื่อสื่อแสดงถึงชีวิตในธรรมชาติและระบบนิเวศทั้ง	กึ่งนามธรรม	ประกอบกับรูปทรงหลักของผลงาน
	ผิวช้าง สร้างร่องรอยของพื้นผิวบนผิวโลหะ	จุด เส้น	เป็นพื้นผิวของผลงาน
	ต้นไม้ สื่อถึง พรรณไม้, ป่าไม้ ผู้ให้ชีวิตได้ดำรง คงอยู่	กึ่งนามธรรม	ประกอบรูปทรงหลักของผลงาน
	ก้อนเมฆ สื่อถึงธรรมชาติส่วนหนึ่งของผู้ให้ในระบบนิเวศ	กึ่งนามธรรม	จัดลงบนรูปทรงหลักของผลงาน
	สายน้ำ สื่อถึงธรรมชาติส่วนหนึ่งของผู้ให้ในระบบนิเวศ	เส้น	พื้นผิว และจัดลงบนรูปทรงหลักของผลงาน

2.1 ร่างภาพ 2 มิติ ผู้สร้างสรรค์ได้นำข้อมูลในส่วนของที่มาจากรูปทรงของช้างเพื่อสื่อแทนสิ่งมีชีวิต ที่ได้ทำการตัดทอนรูปทรงออก และคลี่คลายรูปทรงเพื่อให้ได้รูปทรงที่ตอบสนองแนวคิด และเนื้อหาที่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอ และสามารถสื่ออารมณ์ความรู้สึกได้ดีที่สุด คือเริ่มต้นจากการร่างภาพสองมิติ

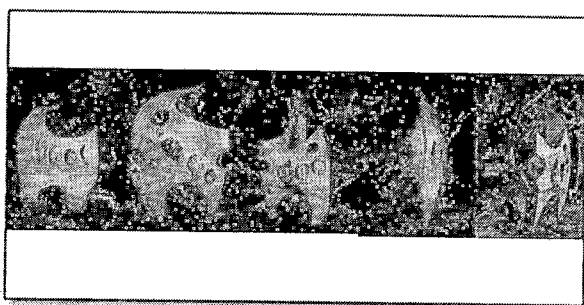

ภาพที่ 1 ภาพการตัดทอนรูปทรง

ภาพที่ 2 ร่างภาพ 2 มิติ

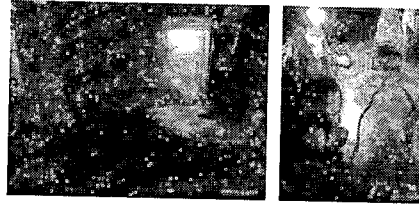
2.2 สร้างโมเดล 3 มิติ ทำการเลือกจากภาพร่างที่สมบูรณ์ และมีความเป็นไปได้มากที่สุดในการนำมาสร้างเป็นภาพร่างสามมิติโดยเลือกใช้วัสดุจำลองที่เหมาะสมในการสร้าง และมีลักษณะหรือคุณสมบัติที่ใกล้เคียงกับวัสดุจริงที่จะใช้ในการสร้างสรีระศัประติมากรรมให้มากที่สุด ได้แก่ กระดาษลัง แผ่นสังกะสี เป็นต้นในการสร้างโมเดลผู้วิจัยเลือกใช้กระดาษลังมาสร้าง

ภาพที่ 3 ร่างภาพ 3 มิติ

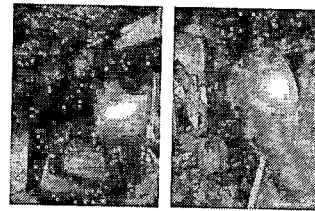
3. เทคนิควิธีการสร้างสรรค์ผลงาน

3.1 ขยายต้นแบบให้ได้ขนาดตามต้องการ และถอดแบบขนาดจริงลงบนแผ่นโลหะและตัดแผ่นโลหะตามแบบที่ร่างไว้โดยใช้เครื่องตัดพลาสมา

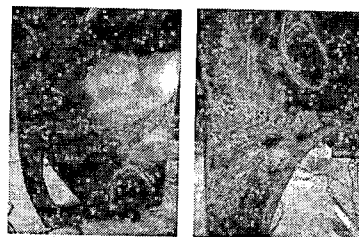
ภาพที่ 4 ขยายต้นแบบลงบนแผ่นโลหะ

3.2 ประกอบรูปทรงต่าง ๆ ให้ได้รูปทรงที่สมบูรณ์ตามต้นแบบที่ต้องการ

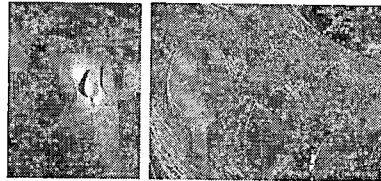

ภาพที่ 5 ประกอบรูปทรง

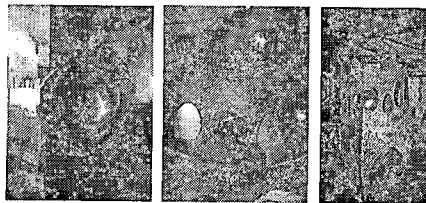
3.3 เชื่อมประกอบส่วนของรายละเอียด ดำเนินการทำพื้นผิว และประกอบวัสดุอะลูมิเนียมบนชิ้นงาน

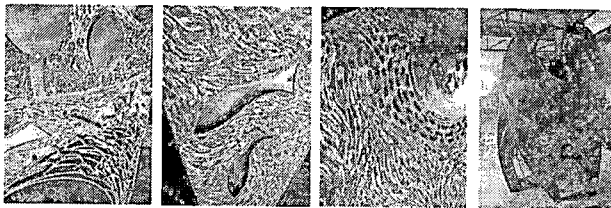
ภาพที่ 6 ร่างรายละเอียดลงบนชิ้นงาน

ภาพที่ 7 วัสดุละเอียดลงบนชิ้นงาน

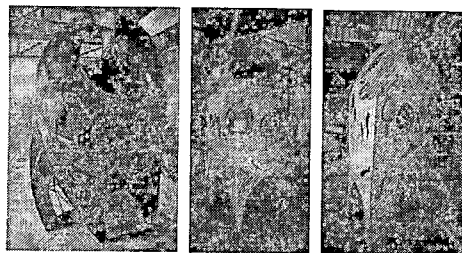

ภาพที่ 8 ประกอบวัสดุบนชิ้นงาน

ภาพที่ 9 ทำพื้นผิวบนชิ้นงานที่แสดงถึงความเป็นอัตลักษณ์เฉพาะตนของผู้วิจัย

3.4 ทำสีผลงานประติมากรรมโดยใช้สีของตัววัสดุ

ภาพที่ 10 การทำสีของผลงานโดยใช้สีของวัสดุเป็นตัวนำเสนอ

สรุปผล

ในการทำงานประติมากรรมในปัจจุบัน ผู้วิจัยได้พัฒนารูปทรง (Form) ที่เป็นลักษณะเฉพาะตนโดยมากมักจะประสบปัญหา ทำให้ในขั้นตอนของการศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องศึกษาถึงกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม อันเป็นภาษาของประติมากรรมซึ่งไม่มีรูปแบบกำหนดไว้ อย่างตายตัวของการสร้างสรรค์ เพียงแค่ให้ผู้สร้างสรรค์ได้นำมาทดลองเรียนรู้และพัฒนาผลงานให้เป็นรูปแบบเฉพาะตน

ผลงานประติมากรรมสื่อผสมชุด “สัมพันธ์ภาพของรูปทรงสิ่งมีชีวิตกับธรรมชาติ” เป็นการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดไว้ คือ

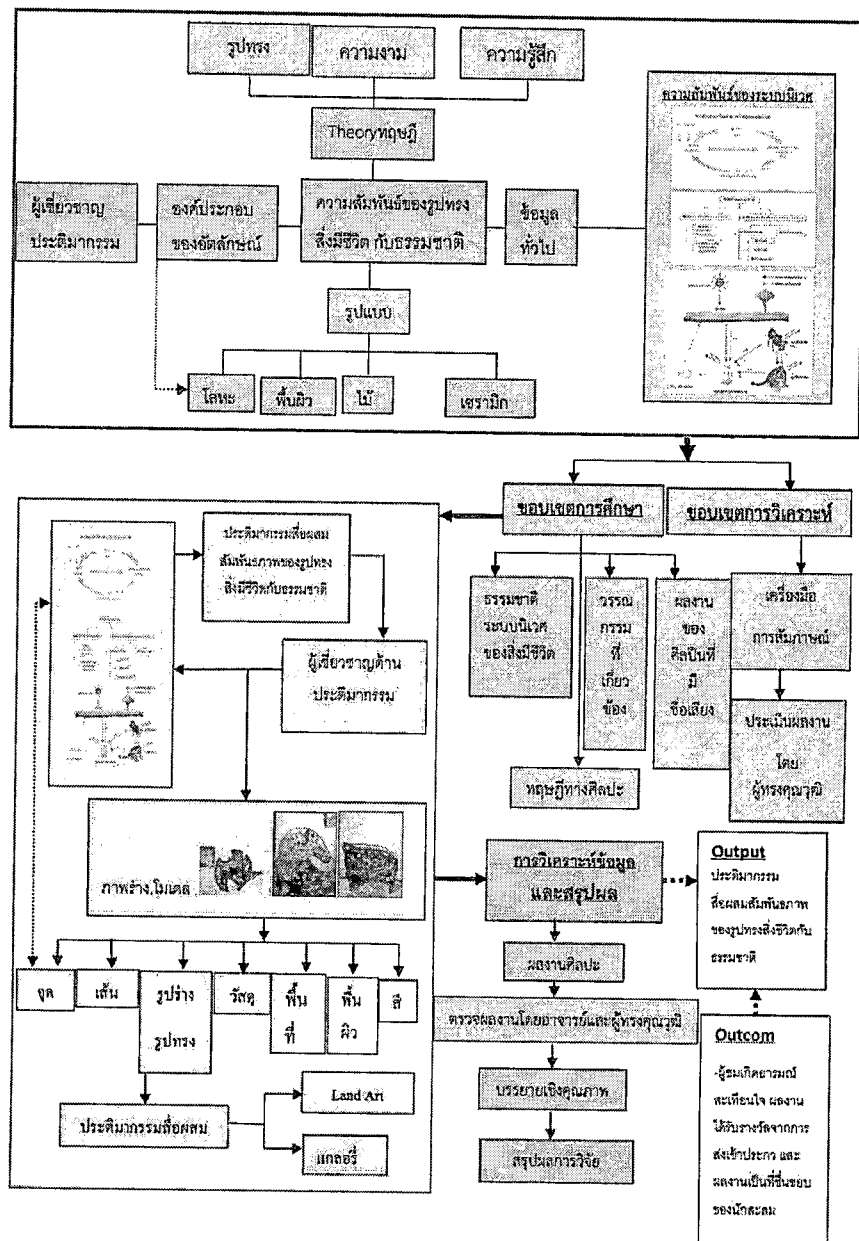
1. เพื่อศึกษา วิเคราะห์ ตีความหมาย เนื้อหาของความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศ และ รูปทรงของช้างที่นำมาเป็นรูปทรงหลักของผลงานเพื่อสื่อแทนถึงสิ่งมีชีวิต จากการค้นคว้าเอกสาร ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎีศิลปะ รวมถึงผลงานของศิลปินที่เป็นแรงบันดาลใจ และ เป็นการศึกษาค้นคว้ารูปทรงอันต่อเนื่องจากผลงานชุดก่อนนิทรรศน์ โดยผลงานมีเนื้อหาเรื่องราวของความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตกับธรรมชาติ ที่มาจากประสบการณ์ ความประทับใจในธรรมชาติ ตระหนักถึงความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตกับธรรมชาติที่ทั้งสองสิ่งต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกัน โดยวิธีการศึกษา และการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม

2. เพื่อนำมาสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมสื่อผสม ที่แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงรูปทรงทางธรรมชาติ สู่รูปทรงกึ่งนามธรรมโดยนำรูปทรงกึ่งนามธรรมของช้างเป็นรูปทรงหลักของผลงานในการแสดงออกแทนสิ่งมีชีวิต และนำรูปทรงธรรมชาติที่ตัดทอนความเหมือนจริงเข้ามาประกอบในรูปทรงหลักเพื่อแสดงถึงการมีความสัมพันธ์กันของสิ่งมีชีวิตกับธรรมชาติ สองสิ่งนี้ที่ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันโดยใช้เทคนิคการเชื่อมโลหะ การประกอบวัสดุ และการสร้างพื้นผิวบนวัสดุด้วยลวดเชื่อมโลหะ ที่สามารถสร้างอัตลักษณ์เฉพาะตนให้ผู้วิจัย เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของผลงานที่แสดงต่อผู้พบเห็นที่สามารถมองผ่านรูปทรงเพื่อสื่อสารกันในด้านอารมณ์ และความรู้สึกร่วมกัน

3. เพื่อสร้างองค์ความรู้ในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมสื่อผสมในแต่ละขั้นตอนให้เห็นถึงกระบวนการ กรรมวิธี การตัดทอนเปลี่ยนแปลงรูปทรงทางธรรมชาติ สู่รูปทรงกึ่งนามธรรม และที่สำคัญคือ กระบวนการสร้างพื้นที่ว่าง ขั้นตอน และเทคนิควิธีการสร้างพื้นผิวบนวัสดุด้วยลวดเชื่อมโลหะอย่างเป็นระบบ

จากการศึกษาและสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมสื่อผสมทำให้เกิดการเรียนรู้ถึงกระบวนการอย่างเป็นขั้นเป็นตอน ซึ่งทำให้เกิดกระบวนการสร้างองค์ความรู้ ในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมสื่อผสม ให้เห็นถึงกระบวนการ กรรมวิธี การลดตัดทอนเปลี่ยนแปลงรูปทรงทางธรรมชาติ สู่รูปทรงกึ่งนามธรรมอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งสร้างอัตลักษณ์เฉพาะตนของผู้สร้างสรรค์ขึ้นในผลงานประติมากรรม และนำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะได้ในอนาคต

แผนผังที่ 3 ผังสรุปผลการศึกษาแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมสื่อผสม "สัมพันธ์ภาพของรูปทรงจากชีวิตกับธรรมชาติ"

กิตติกรรมประกาศ

บทความฉบับนี้สำเร็จลงไปด้วยดี ด้วยความช่วยเหลือของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชย พจน์ หวลมานพ อาจารย์ที่ปรึกษาหลักวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมพร ชูรี อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านทั้งสองได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิจัยและบทความฉบับนี้ อีกทั้งยังช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานอีกด้วย ขอขอบคุณอาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปะมหาบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบทุกท่านสำหรับคำแนะนำและความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้านในการทำวิจัย นอกจากนี้ขอขอบคุณเพื่อน ๆ รวมหลักสูตรทุกคนที่เป็นกำลังใจ และให้ความช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณบิดามารดา และครอบครัว ซึ่งเปิดโอกาสให้ได้รับการศึกษาเล่าเรียน ตลอดจนคอยช่วยเหลือและให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมา

เอกสารอ้างอิง

- กำจร สุนพงษ์ศรี. (2559). สุนทรียศาสตร์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 พยุง โมกสิกรัตน์. (2548). ความรู้เกี่ยวกับประติมากรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัย
 สุโขทัยธรรมาธิราช.
 สุชาติ เทาทอง. (2538). หลักการทัศนศิลป์. กรุงเทพฯ : นานอักษรการพิมพ์.